

Деца из Румуније учила веронауку у Харкању

8.
СТРАНА

6.
СТРАНА

Представа о Кишу у СПМ-у

7.
СТРАНА

СНН

Записи са ивањданских прослава

9.
СТРАНА

Одржана трећа Иконописачка радионица

ПОЛИТИКА

Како се живи крај српско-мађарске границе

Пуцњава постала свакодневна „музика“

Мигранти који живе у шуми тик уз српско-мађарску границу, хицима из аутоматског оружја решавају међусобне сукобе, док грађани страхују. На Маковој седмици, суботичком насељу неколико стотина метара од државне границе, пуца се готово свакодневно. Мигранти који су се скупили у тамошњој шуми обрачунавају се оружјем, а испаштају грађани.

Због нелагоде и страха, мештани Макове седмице не прилазе поменутој шуми. Све ређе у својим двориштима пију кафу, јер тако избегавају могућност да их погоди залутали метак, али и да дођу у сукоб са мигрантима.

Др Балинт Пастор, председник Скупштине града Суботице и потпредседник Савеза војвођанских Мађара, у разговору за „Политику“, слаже се да су учестали сукоби међу мигрантима на Маковој седмици проблем по безбедност житеља насеља, али и читаве Суботице.

– Није нормално да грађане у било којој месној заједници у нашој земљи

буди рафална паљба, а управо то се дешава на Маковој седмици. Имамо разумевања у хуманом смислу, али готово осам година понављамо да овде није реч о економским, већ илегалним мигрантима – каже др Балинт Пастор.

Од почетка мигрантске кризе, Савез војвођанских Мађара заступао је ставове који су према мигрантском таласу показивали мање толеранције од званичне државне политике.

Др Пастор подсећа да је против њега 2015. године вођен поступак због ксенофобије и угрожавања људских права.

– Само због тога што сам ствари

називао правим именом и рекао да ово нису економски мигранти и да државни органи треба да гарантују безбедност пре свега нашим грађанима – закључује др Пастор.

На врхунцу онога што је оцењено као „миграција народа“, када је кроз нашу земљу, а посебно кроз Суботицу као погранични град, прошло више стотина хиљада миграната, инциденти готово и да нису бележени. Мештанима и суботичким комуналним службама проблем је тада правила велика количина смећа која је остајала иза миграната или када су они, додуше повремено, пролазили кроз приватне поседе и окућнице.

У последњих годину и по дана, ситуација је битно другачија. Од појединих државних органа, незванично се може чути да су властима у Београду већ дуже време скретали пажњу на ескалацију сукоба међу мигрантима, наводећи да је уочено да постоји међусобна нетрпељивост између група које долазе из Авганистана и Пакистана, као и између оних из Марока и Туниса. Такође, повећан је број насртаја на домаће становништво.

У јулу прошле године у, како је касније утврђено, међусобном ватреном обрачуна мигрантских група кријумчара људи на Маковој седмици једна особа је погинула, а шест је тешко рањено хицима из ватреног оружја. Иако је од тада појачано присуство полиције и Жандармерије, рафална паљба која допире из шуме у околини града чује се све чешће.

– Од 2015. се обраћамо свим органима власти. У парламенту смо се често јављали и на реалан начин говорили о овом проблему. Нудили смо и решења и конкретне мере. Значи, нисмо овој теми приступали демагошки и нисмо покушавали да убирамо јефтине политичке поене – каже за наш лист др Балинт Пастор, који је и републички посланик.

У разговору вођеном управо у месној заједници Макова седмица, др Пастор набраја шта је све предлагао: да се чува јужна граница земље, да се илегални мигранти не пуштају на територију Србије, јер одавде неће моћи да иду даље.

– Предлагали смо и веће присуство полиције, Жандармерије и војске

где је то могуће, како би се гарантовала безбедност грађана. Оно што је охрабрујуће и позитивно, то је очигледно веће присуство и полиције и Жандармерије не само на Маковој седмици, већ свугде где су мигранти у већем броју. То није случајно, то је резултат онога што смо тражили током састанака са министром унутрашњих послова, председником владе и председником државе, јер нема другог решења. Самоорганизовање грађана никако није решење. Држава је та која треба да гарантује безбедност грађана – наводи др Пастор.

Припадници МУП-а у Суботици, од 17. јуна, појачали су позорничку и патролну делатност како на подручју насеља Макова седмица, тако и на читавој периферији Суботице, кажу у МУП-у.

– У овом периоду, спроведене су и три акције појачане контроле у којима је пронађен укупно 431 ирегуларни мигрант. У акцијама спроведеним 18. јуна, 24. јуна и 4. јула, учествовала је Жандармерија, Управа граничне полиције и више полицијских управа, а сви пронађени ирегуларни мигранти превезени су у прихватне центре – наводе из МУП-а.

У циљу повећања безбедности на овом подручју, овакве акције спроведе се континуирано, па је од почетка године осим ове три, спроведено још 11 у којима је откривено 1.400 ирегуларних миграната који су превезени у прихватне центре.

– Такође, на ободима шумског појаса у насељима Макова седмица, Велики Радановац и Тресет, уз границу са Мађарском, успостављени су безбедносни пунктови на којима су свакодневно припадници Полицијске управе у Суботици и још неколико полицијских управа, као и Жандармерија, како би безбедност била подигнута на што виши ниво. За првих шест месеци ове године, поднете су кривичне пријаве против 25 особа осумњичених да су извршиле кривично дело недозвољеног преласка државне границе и кријумчарења људи, односно да су илегално превозили ирегуларне мигранте, док су против 125 миграната поднели прекршајне пријаве, јер су незаконито ушли и боравили у Србији – наводи се у одговорима МУП-а. ■

НЕКАДА ИЗЛЕТИШТЕ, А ДАНАС...

Некада је густа шума у насељу Макова седмица, тик уз државну границу Србије са Мађарском, била једно од омиљених излетишта Суботичана. Мештани су у њој славили дечје рођендане, роштиљали, организовали пикнике... Много је и оних који су деценијама уназад у овом насељу куповали куће бежећи од градске вреве и тражећи мир. Последњих година све је другачије. Због великог броја миграната из Авганистана, Сирије, Пакистана и кампова које су у њој направили, шуми нико и не прилази. Већину мештана је страх и од пуцњава која је постала готово свакодневна.

Уместо излетишта, зелени појас на Маковој седмици претворен је у поприште сукоба кријумчарских група миграната. Када их полиција измести, мештани налазе соларне панеле за напајање електричном енергијом, ископане бунаре за воду или плитко ископане шанчеве. Мигранти ту бораве током дана, а ноћу покушавају да се пребаце преко ограда на мађарској граници.

Миодраг Линта о злочелима над Србима

ПОЛИТИКА

Без казне за злочине у сребреничким и братуначким селима

Председник Савеза Срба из региона Миодраг Линта саопштио је да и даље нема казне за одговорне за страдање 69 Срба пре 31 годину у сребреничким селима Сасе и Залазје и братуначким Биљача и Загони. Муслиманске снаге предвођене Насером Орићем су на Петровдан 1992. године починиле стравичне злочине у наведеним селима, подсетио је Линта у саопштењу.

„Важно је нагласити да су муслиманске снаге чиниле злочине на највеће православне празнике. За српске жртве у Сребреници, Братунцу и шире у Средњем Подрињу, нема правде. Српске жртве су жртве другог реда и све док буде тако неће бити могуће да се успостави истинско поверење и да дође до помирења између Срба и Бошњака“, додао је Линта.

На подручју Сребренице и Братунца убијено је више од 1000 Срба, а да нико досад није одговарао, подсећа Линта и додаје да Срби нису имали поверење у Хашки трибунал нити имају поверење у правосудје БиХ из разлога, јер није осуђен ниједан злочинац на бошњачкој страни.

„Јасно је да ако би неко био осуђен за те злочине онда би се доказало да је у Поточарима сахрањено

Миодраг Линта

много војника који су починили злочине над Србима на подручју општина Сребреница и Братунац и шире у Средњем Подрињу. Бошњачки војници су страдали у српским селима, јер су дошли да убијају и етнички очисте Србе са својих вјековних огњишта.

Због тога морамо стално да говоримо о српским жртвама и да се боримо за истину и правду. Један од начина јесте да Србија оснује Меморијални центар српских жртава на простору бивше Југославије 1991–1999. Године“, додаје Линта. ■

Крујни корази мађарске банке у Србији

ЕКОНОМИЈА

ОТП Група окончала још једно преузимање

ОТП Fund Management, заједно са ОТП банком Србија, тржишним лидером у кредитирању становништва и привреде, обавио је аквизицију (преузимање) српског субдијара друштва за управљање инвестиционим фондовима ИЛИРИКА, Групе са седиштем у Љубљани.

Ово је један у низу амбициозних планова ОТП Групе на тржишту инвестиционих фондова у Србији, финансијским сегментом са тренутно ниском пенетрацијом производа, али и значајним потенцијалом за раст.

„ОТП Група је одувек сматрала да је њено присуство на тржишту Србије од стратешког значаја. Овом трансакцијом смо постали активан учес-

ник на локалном тржишту капитала“, рекао је Атила Банфи, председник Управног одбора ОТП Fund Management-а.

Он је прецизирао да се, према прописима који се односе на тржиште капитала у Србији, инвестициони фондови могу нудити клијентима само ако друштво за управљање имовином послује у Србији.

„Желели смо да испунимо тај услов, имајући у виду да до сада инвестициони фондови нису били присутни у понуди производа приватног банкарства ОТП банке Србија“, навео је Банфи.

Предраг Михајловић, председник Извршног одбора ОТП банке Србија, овим поводом је рекао: „Имајући у виду водећу позицију ОТП банке у Србији и експертску подршку Дирекције за глобална тржишта наше матичне ОТП Групе, овом аквизицијом ћемо значајно проширити асортиман производа и услуга Банке на тржишту капитала. Инвестиционе услуге биће доступне нашим клијентима приватног банкарства, сегменту становништва, као и клијентима из привреде, уз истовремено проширивање спектра канала продаје“.

Са укупном активношћу од 691 милијарди евра, ОТП банка Србија је једна од водећих банака у земљи након успешног завршетка два најкомплекснија сукцесивна спајања икада виђена на локалном тржишту; интеграције бивше Војвођанске банке и Социјете ценерал Србија. ОТП је прва банка у Србији према тржишном уделу и кредитима физичким лицима и привреди и друга по обиму активе и депозита. Банка има дугу традицију пружања кастоди услуга: шест од укупно седам пензионих фондова у Србији је одабрало члана ОТП Групе у Србији за своју кастоди банку, а 11 од укупно 18 инвестиционих фондова је направило исти избор. Међу њима је и ИЛИРИКА, која ће бити преименована у „ОТП Инвест“ током будућег пословања.

„Из перспективе развоја производа, стицање функционалног менаџера имовине је више него обећавајуће“, навео је Тибор Гарнер, заменик генералног директора ОТП Fund Management-а, који сматра да су услови за то на тржишту идеални, јер се тржиште инвестиционих фондова у Србији сада постепено шири; обим

имовине под управљањем износи 630 милиона евра, што је значајно достигнуће, с обзиром на то да је пре три године овај износ био упола мањи.

Са искуством дугим 30 година на тржишту новца и капитала, ОТП Fund Management из Мађарске ће пружати сталну стручну и оперативну подршку новој компанији ОТП Инвест.

„Биће стављен јак нагласак на интерну и екстерну размену знања и обуку у оквиру целе Групе, што ће се проширити и на ОТП банку Србија која има 154 експозитуре, јер ће она, кроз своју јаку и доминантну мрежу, укључујући експозитуре приватног банкарства бити главни дистрибутер инвестиционих јединица фондова којима управља ОТП Инвест“, рекао је Атила Банфи.

Он верује да је могуће да ОТП банка Србија постане доминантан учесник на инвестиционом тржишту у периоду од наредних 5 година, чему тренутно ниска тржишна пенетрација служи као одлична полазна основа. „Наши производи и услуге осмишљени су да регији помогну да оствари раст који је већи од просека у ЕУ“, рекао је Банфи. ■

Банфи, председник Управног одбора ОТП Fund Management-а

СВЕЧАНОСТИ

Пријем у Амбасади Републике Србије

Пуковник Лазовић свечано испраћен на крају мандата

У дипломатском представништву Републике Србије у Будимпешти, 4. јула је одржан опроштајни пријем поводом одласка са дужности изасланика одбране Републике Србије, пуковника Раше Лазовића, и ступања на дужност његовог наследника, потпуковника Предрага Зељковића.

Амбасадор Србије Иван Тодоров поздравио је бројне званице и у име Министарства иностраних послова, Министарства одбране и у своје име лично име, честитао пуковнику Лазовићу на постигнутим резултатима.

„Много ми је драго што сам у исто време са војним изаслаником Лазовићем био амбасадор у Будимпешти и што смо стекли добре дипломатске односе, изградили поверење, а све у циљу очувања стабилности и безбедности централне и уједно, целе Европе”, рекао је Тодоров.

Истакао је добре односе Мађарске и Србије, и одличну сарадњу Министарства Србије и Мађарске, која је, како је рекао, веома значајна, јер представља сигурност да се оствари мир и стабилност у региону. Такође је потпуковнику Зељковићу пожелео добродошлицу и успех у раду. Амбасадор Тодоров је уједно најавио и свој одлазак са те позиције, у септембру месецу.

Од пуковника Лазовића бираним речима су се опростили и заменик државног секретара у мађарском Министарству одбране, др Давид Клачман, и доајен Удружења војних изасланика у Будимпешти, бригадни генерал Манфред Ханзл, аустријски војни аташе у Будимпешти.

Пуковник Лазовић се свима захвалио и рекао да је задовољан послом обављеним у Будимпешти и контактима које је остварио. Каже да је време било тешко, да су му четири године прошле у великом раду и залагању, али да је добио потпуну подршку од великог броја сарадника. Нарочито се захвалио амбасадору Тодорову и особљу у Амбасади Србије у Будимпешти, а истакао је да се због Епархије будимске осећао као код куће.

Такође Пуковник Лазовић је пожелео добродошлицу свом колеги, потпуковнику Предрагу Зељковићу и пожелео му успешно ступање на дужност, будући рад и боравак у Будимпешти.

Из Министарства одбране Мађарске пријему су присуствовали и: национални директор за наоружање, пензионисани генерал Ласло Томбол и начелник Управе за међународну војну сарадњу, пуковник Алберт Гроф. Ту су били и представници Генералштаба мађарске војске: генерал мајор Ласло Штиц, командант команде за модернизацију Мађарске војске и пуковник др Имре Прколаб, директор Института за управљање развојем и

истраживања у области иновација, а из Министарства спољних послова др Гладен Папин, директор Мађарског института за међународне послове (ХИИА).

Из дипломатског кора, пријему је присуствовала Биљана Гутић Бјелица, амбасадор БиХ у Мађарској, као и представници Епархије будимске, Самоуправе Срба у Мађарској и институција Срба у Мађарској.

К. П.

Традиционално израђивање у Ловри

Дан села обележен програмима за све узрасте

Упркос веома топлом времену и одржавању неколико других, паралелних манифестација у околини, Ловра је 1. јула ове године била препуна посетилаца, који су се окупили да заједно са мештанима прославе традиционални Дан села.

На дан сеоског празника, у јутарњим часовима, постављени су штандови, где су кувари из Бате, Макада, Тукуље и Ловре припремали и бесплатно нудили своје разноврсне специјалитете. Било је пљескавица, риблије чорбе, паприкаша од дивљачи, коленица. Привлачни ми-

риси су се ширили целим селом. После дегустације, проглашени су победници. На трећем месту нашао се тим Дејана Алексова, на другом Слободан Хранислав са својим тимом, а победници су били Слободан Алексов и његова екипа.

Деца су могла да учествују у креа-

тивним програмима и спортским вежбама, и свако је могао да испроба своје вештине. На улици су била изложена ватрогасна кола и апарати за гашење пожара Ватрогасног друштва из Српског Ковина и Кишсигета, а Ветеранско друштво старих возила из истог града изложило је старе типове возила и мотора са приколицом, којима су деца могла да се провозају. Велика атракција за децу били су и полицијски аутомобили са сиренама.

Деца су се возићем возила по Ловри, а није узостало ни популарно цртање и бојење дечјих лица, друштвене игре, као и игрице за најмлађе. У три сата после подне деца су могла да погледају представу на мађарском језику у извођењу позоришта „Грим Бус“, а у пет је почео културно-музички програм. Млађа и старија група ђака ловранске Српске основне школе „Никола Тесла“ одиграле су Игре из Шумадије и показала своје умеће у игрању српских игара. Припремила их је наставница плеса Тимеа Нађ, која води бугарски КУД „Мартиница“.

Интересантна изложба, у организацији ЗОО „Тура“, одушевила је најмлађе. Деца су могла да се упознају и додирну неколико врста змија, а деци су се придружили и одрасли. Страх није било, само одушевљења да грле змије, да питоња стављају на рамена, или да у наручју држе велику игуану. До почетка сеоског бала, заинтересовани су могли да погледају представу Српског позоришта у Мађарској „Тозовац у Мађарској“, са

Јосом Маторицем, Бранимиром Ђорђевићем и Растком Гергевом, јер се Дан села поклопио са одржавањем Ловранског фестивала.

Сеоски бал и весеље настављени су уз музицирање оркестра „Село“ из Ловре, са вокалним интерпретатором Николом Скорићем, а мењао их је ди-џеј.

Славље и добро расположење трајали су до раних јутарњих сати. Председница Српске самоуправе у Ловри, Јелена Вукајловић, веома је задовољна програмима и посетом. Ловранима су се придружили и гости из околних села и Будимпеште.

Наша саговорница истиче да су организатори одлично сарађивали. Финансијери и организатори Дана села били су: Месни представнички одбор Ловре, Самоуправа села Ловре, на челу са Ђуром Богданом, Српска самоуправа из Ловре и Ловранско удружење за спорт, културу и слободно време, са веома активном председницом Славном Богдан Нађ и члановима Душаном Димитровићем и Растком Гергевом.

К. П.

Новоси из Поморишја

ДРУШТВО

Нови Сентиван добија таблу и са српским називом

Представничко тело села Нови Сентиван, предвођено начелником насеља Имреом Бодоом, на седници одржаној 30. јуна, усвојило је иницијативу да се на улазу и излазу из насеља поставе табле са натписом његовог назива на српском језику. Сада се, међутим, поставља питање како ће гласити српска верзија.

Како сазнајемо, Újszentiván неће бити обележен само српским натписом, него ће, имајући у виду да су у овом насељу, најмање Сегедина, некада у већем броју живели и Немци, а данас их је остало у скромном броју, село добити и таблу са натписом на немачком.

У капиталној монографији под насловом „Историја Новог Сентивана“ аутора Јаноша Вечерњеша, објављеној 2006. године, у чијој припреми су учествовали и блаженопочивши протојереј-ставрофор Михаило Крунић, дугогодишњи парох новосентивански и Јелена Марковљев Веселинов, наставница у пензији, у пасусу који се бави проучавањем типологије насеља, географском претпоставком његовог постанка и развоја, стоји да се Нови Сентиван 1411. године спомиње као ZENT IWAN, године 1560. село је понело назив ZENTIWAN, а 1639. пак ZENT-IVAN.

Након осам година, 1647. године, у документима се спомиње већ SZENT-IVANY, а 1700. као „SZENT-IVANY. Након скоро двестотина година документи сведоче о називу SZENT-IVÁN (1886), а 1892. године село се спомиње као UJ-SZENT-IVÁN.

У „Географском речнику Мађар-

ске“ Елека Фењеша, Нови Сентиван се спомиње као рацко-немачко насеље, у Жупанији Чонград. Могли бисмо се још дуго бавити топонимским истраживањем насеља најмање Сегедина, које ће, најзад, добити натписе са својим српским и немачким називима.

Томе се радују и супружници Теодора Крунић Дунаи, председница ССНС-а, и Јожеф Дунаи, посланик већинске самоуправе, који је био један од иницијатора и подносилаца предлога да Újszentiván најзад добије табле са српским називима. Тренутно постоје две опције: Нови Сентиван или Нови Свети Иван.

Чињеница је да се данас користи Нови Сентиван. У јавној, званичној употреби већ дуги низ година доминира име Нови Сентиван, међутим, према појединим архивским, црквеним документима, Срби у овом насељу су током 1800. година користили назив Нови Свети Иван, а о томе сведоче и поједини црквени печати.

У Википедији стоји следеће: „Име Újszentiván је мађарска сложеница, која значи Нови Свети Иван. Месни Срби и данас користе назив Нови Сентиван.“

Ако трагамо даље за географским називом – српским – можда ће занимљивост представљати и чињеница да су, данас већ најжалост покојни универзитетски професори, др Иван Мокутер и Предраг Степановић, у својим студијама користили само назив Сентиван.

У „Граматици хрватско-српског (српско-хрватског језика)“ објављеној 1978. године, у издању Предузећа за издавање уџбеника, др Иван Мокутер на 337. страници пише: „Говори Срба, што живе у пет насеља у околици Сегедина и у Поморишју – Деска (Deszk), Сириг (Szöreg), Сентиван (Újszentiván), Чанад (Magyarcsanak), Батања (Battonya) – припадају новоштокавском шумадијско-војвођанском дијалекту екавског изговора.“

У драгоценом издању, под насловом „Говори Срба у Мађарској“, које је 2000. године објавила Самоуправа Срба у Мађарској, ни аутор Предраг Степановић не користи назив Нови Сентиван, већ само „Сентиван“.

На 35. страници, у одломку под насловом „Дијалекат банатских и поморишких Срба“, угледни стручњак наводи:

„У мађарском делу Баната Срби живе у три села: Сиригу (који је пре неколико година у административном погледу припојен Сегедину, у Сентивану (Újszentiván) и Десци (Деска-Deszk), а источно од Тисе и северно од Мориша у два насеља, у Чанаду (Magyarcsanak) и Батањи (Battonya).“

Срби у Новом Сентивану, сада су се нашли пред дилемом који натпис ставити на таблу, на самом улазу и излазу из села: Нови Сентиван или Нови Свети Иван. Наравно, у решавању питања затражили су и мишљење стручњака, који су били затечени молбом руководиоца српске заједнице у Новом Сентивану. Како смо информисани од стране челнице, упитани су обе опције сматрали прихватљивим.

П. М.

Још једна свечаност два града

Мохач и Апатин озваничили братимљење и у Србији

Након што је 20. маја ове године, у Мохачу, у згради Самоуправе града, у оквиру посебне свечаности потписан Споразум о побратимљењу тог мађарског града и Апатина, 6. јула је сличан свечани чин уприличен и у Србији.

Од свечаног потписивања побратимљења поменутих градова у Мохачу већ су се остварила два запажена пројекта. У претходном периоду, апатински млади кошаркаши учествовали су на међународном турниру у Мохачу, док су деца из Мохача присуствовала фудбалском турниру у Апатину. Свечаност поводом потписивања Споразума о побратимљењу Мохача и Апатина уприличена је у великој сали СО Апатин. Њој су, поред председника општина два града – Дубравке Кораћ, председнице Општине Апатин, и Габора Павковића, градоначелника Мохача, присуствовали и представници

градова задужени за туризам, културу и спорт, као и бројни представници националних мањина оба града, међу којима и Душан Мате, председник Мохачке српске самоуправе.

Председница Општине Апатин Дубравка Кораћ се на самом почетку пригодне свечаности захвалила на прелепом пријему домаћина Мохачана приликом претходне посете, као и на томе како су млади кошаркаши из Апатина дочекани у Мохачу, да би у наставку додала: „Велика ми је част што имам прилику да угостим данас колеге из Мохача, пре свега, што данас отварамо 'Рибарске вечери', када ће имати прилику да виде

наш град у пуном сјају. Фокус данашњих разговора је сарадња националних мањина Мохача и Апатина, где је структура становништва прилично слична“, рекла је Дубравка Кораћ.

Захвалност у склопу свечаности исказао је и градоначелник Мохача Габор Павковић, који је поручио да је од велике важности да се представници националних мањина два града упознају како би учврстили повезаност Апатина и Мохача.

Уследило је, потом, потписивање

Споразума о братимљењу и сарадњи између локалне самоуправе града Мохача и Општине Апатин. Документ су својим потписима оверили: Габор Павковић, градоначелник Мохача, и Дубравка Кораћ, председница Општине Апатин.

Након свечаног чина потписивања „Уговора о побратимљењу“, у великој сали СО Апатин, домаћини и њихови гости из Мађарске присуствовали су програмима 59. Апатинских рибарских вечери.

П. М.

ТРАДИЦИЈА

Храмовне славе у Липови и Стоном Београду

Традиционалне свечаности у част Светог Јована Претече

Ивањдан је празник рођења Светог Јована Крститеља, пророка и Претече. Рођен је шест месеци пре Господа Исуса Христа, као дете молитве, од престарелих родитеља Захарија и Јелисавете. У животу Св. Јована све је било чудно - рођење, храна, одећа и васпитавање у суровој јудејској пустињи.

Липова

У животу малобројних српских православних верника у Липови, прослава храмовне славе Рођења Св. Јована Претече и Крститеља Господњег сваке године представља посебан догађај.

Тако је било и ове године, 7. јула, на сам дан црквеног празника – Ивањдан.

Упркос радном дану, у српском православном храму у Липови окупио се завидан број српских православних верника. Њих деведесет из мађарског и хрватског дела Барање, као и удаљенијих места из Мађарске, присуствовало је светој литургији, коју су служили протонамесник Јован Бибић, парох сантовачки, јереј Милан Ерић, парох печујски, администратор парохије у Липови, и протођакон Андраш Штријк.

У древној светињи одјекивала је молитвена реч у част Светог Јована Претече, а у склопу свете литургије свечану проповед одржао је јереј

Милан Ерић, који је, говорећи о личности и врлинама, као и хришћанским начелима Св. Јована Крститеља, нагласио следеће:

„Замислите, прошло је више од 2000 година – и даље се чује реч Св. Јована. Ми чекамо оно што је Св. Јован Крститељ викао у пустињи: да се морамо припремити за Царство небеско, за онај дан који сви, сигурно, радосно очекујемо – васкрсење свеопште! [...] Свети Јован има велики задатак. Први, основни задатак је био да нас крсти. Од Његове руке је крштен Господ Исус Христос и сви смо ми крштени у име Господа Исуса Христа, због Св. Јована!”

Након беседе уследила је литија, а потом се у порти светиње извршило и освешћење колача и благосиљање кољива.

Кумовала је Душанка Њешковић Барабаш са сином Тихомиром, а за следећу годину кумства су се прихватиле Вириг Ксенија Ридл и Мирјана

Липова

Трагор, председница Новопештанске српске самоуправе, у име тог тела. Славље је потом настављено заједничким фотографисањем и агапеом у Дому омладине.

Укусну храну, рибуљу чорбу, и овога пута је обезбедила Самоуправа Срба у Липови, предвођена председником Николом Поповићем, а славски ручак ни овом приликом није протекао без музике и песме. Свирао је трочлани оркестар из Мохача.

Прослава храмовне славе – Ивањдан, у Липови, приведена је крају у раним вечерњим сатима. И овогодишње свечано обележавање Рођења Св. Јована Претече, заштитника српске православне цркве у Липови, доказало је да су Срби у Липови, иако малобројни, одани славским обичајима и светосавском српском православљу.

Овогодишње празновање заштитника светиње у Липови суфинансирани су; Влада Мађарске, Уред премијера и Фонд „Габор Бетлен“, као и Самоуправа Срба у Мађарској.

У суботу, 8. јула, у српском храму Рођења Светог Јована Претече и крститеља Господњег, у Стоном Београду прослављена је храмовна слава. Свету архијерејску литургију служио је епископ будимски Лукијан, а саслуживали су му: протосинђел Варнава Кнежевић, протонамесник Зоран Живић, калашки парох, и ђакон Стефан Милисавић. За певницом су били: протојереј Павле Каплан, Милан Дујмов са сином Дејаном и Миклош Комороци, хоровађа из руске цркве.

Отац Зоран Живић је одржао проповед о значају литургијског начина живљења за сваког православног хришћанина. На крају свете литургије уследила је литија око храма, а код западног улаза одржан је помен архијерејима, свештеницима и ктиторима овог српског храма и парохијанима ове парохије.

У порти је владика Лукијан благословио славске дарове, освештао кољиво, пререзао колач и верницима честитао

празник. Ове године кума је била Чила Шандоровић Јакаб, кћерка Ласла Шандоровића, председника Српске самоуправе у Стоном Београду. Она је предала кумство свом брату Томиславу Шандоровићу.

Поводом прославе Ивањдана, у порти цркве, уприличен је мањи вашир, са предметима народне радности. За свештенство је био организован ручак, а после подне је наступио КУД „Рузмарин“ из Калаза. Пријатно

Стони Београд

изненађење је био наступ Украјинског женског хора, који је извео неколико народних песама.

П. М. – К. П.

Липова

КРШТЕЊЕ У РЕЦИ ЈОРДАН

Ивањдан је хришћански празник поводом рођења Светог Јована Крститеља. Шест месеци пре свог јављања у Назарету Богородици, прво-свештенику Захарији у Јерусалимском храму се јавио анђео Гаврило. Пре него што је објавио чудесно зачеће Богородице, анђео је објавио старици Јелисавети, жени Захаријиној, да ће родити сина. Захарија није одмах поверовао речи анђела Гаврила и остао је нем све до осмога дана по рођењу детета, тада је при обрезивању и давању имена Захарије на дашчицу написао име Јован и проговорио. Јован је у реци Јордан крстио Христа, па је у народу познат као Јован Крститељ.

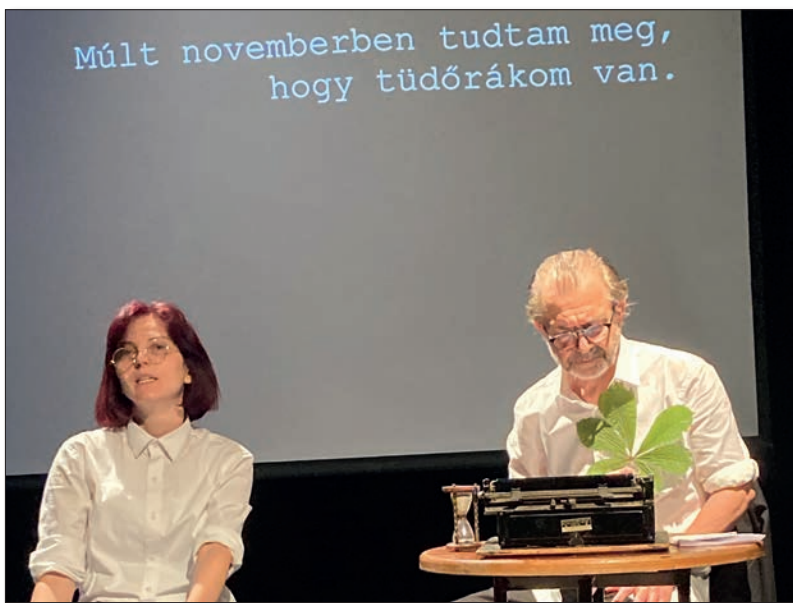
Стони Београд

Нова презентација СПМ-а о Данилу Кишу

ТЕАТАР

Дух је наша домовина

Премијера најновије представе Српског позоришта у Мађарској одржана је пред препуним гледалиштем, на сцени овог театра, на српском и мађарском језику. Ова додрама рађена је према делима Данила Киша, у режији Марије Барна Липковски, која је улоге поверила Алиси Лацко и Тибору Какоњију, у пратњи Давида Јенгибарјана, јерменског уметника на хармоници.

Данило Киш је, као што је познато писао на српском језику и представља једну, по сопственим речима „етнографску реткост“, са биографијом која је неретко узбудљива колико и биографије јунака његових „гробница“. Син кћери из угледне црногорске породице и мађаризованог јеврејина, рођен је у Суботици. Страшни точак историје његово детињство, преко Новог Сада, пребацује у мађарски провинцијални градић, те он мађарски учи тек као дечак.

Али, точак историје не стаје, па Кишова младост протиче на Цетињу, у Црној Гори, када, према сопственом сведочењу, „поново учи матерњи језик“. Студентске дане проводи у Београду, а зреле године у добровољном егзилу у Паризу, где га затиче и прерана смрт.

Редитељка Марија Барна Липковски је за наш лист говорила о томе како је одабрала управо Данила Киша, за своју сценску обраду. „Ја сам се упознала са делом Данила Киша доста касно и то у за мене веома специфичним и емотивним околностима“, каже редитељка.

Сазнајемо да је пре годину и по

дана изгубила, прерано, у 32 године, једног од најбољих пријатеља, који је и сам био писац и песник. Будући да се у Будимпешту преселила са породицом пре две године и да је већи део времена проводила код куће, са својим малим дететом, овај страшан губитак морала је некако да, како каже, одболује сама, без подршке пријатеља и породице.

„Помислила сам тада – који је то писац писао о смрти? Јер, једини начин да се не осећам језиво усамљено пред лицем смрти, било је за мене бекство у књижевност.

Некако сам се сетила Киша кога до тада, осим лектире, нисам никад читала. И он ми је заиста помогао да, на изванредан начин, ‘процесуирам’ тај губитак пријатеља“, прича Барна Липковски.

Каже да је читајући Киша имала осећај да јој се обраћа један изузетно мудар, начитан и осећајан пријатељ, неко са ким дели мисли, осећања и ставове према свету – као да неко изговара оно што она осећа, на књижевно уобличен начин.

У исто време почела је разговоре са директором Српског позоришта у Мађарској, Миланом Русом, да би се

Киш наметнуо не само као њена опсесивна тема, већ и као неко у чијем се лику и делу сусрећу две културе, два језика – српска и мађарска.

После премијере, од колега из струке, добила је велике похвале за режију и драматургију. Алиса Лацко, млада глумица новосадског Народног позоришта, и Тибор Какоњи, такође новосадски ђак, бриљантно су одиграли своје улоге и гледаоце навели на размишљање о Данилу Кишу и његовим текстовима.

Алиса Лацко је родом из Панчева и по оцу има мађарски идентитет. У време пандемије дошла је у Мађарску, почела је да је упознаје и да учи језик. Каже да јој је ова улога била јединствена прилика да стане иза мисли тако великог писца, да има ту моћ на сцени и позоришту, да зна шта ради и говори.

„Киш ми је као други родитељ, јер читајући његова дела, он ми отвара нека питања која никада у животу нисам могла да замислим да ћу себи да поставим. Киш даје пречице за трагањем, за неку првобитну чистоту духа; строг је, не дозвољава баналности, јефтиноћу, ситничарење. Кроз овај процес, имала сам утисак да развијам свој дух и себе као уметника и да уживам на сцени играјући Данила Киша“, рекла је Алиса Лацко за наш лист.

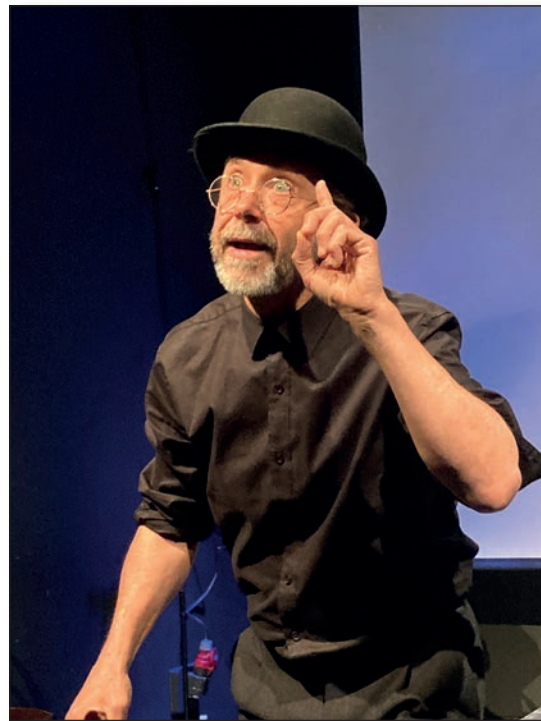
Њој ово није први пут да игра мушку улогу. У новосадском Народног позоришту играла је Хамлета. Каже да јој прија мушка енергија и филозофски приступ животу који има Хамлет, а и Киш.

„Мислим да смо у представи направили да он има један хамлетовски

приступ уметности и животу. Не постоји коначна изјава, већ како каже, да нас искуство уметности учи сумњи и ‘не буде пророк, јер и твоје оружје сумња’. Хамлет сумња и Киш увек сумња, и увек себи поставља питања“, каже Лацко.

Додаје да је уживала у сарадњи са колегом Тибором Какоњијем, да су инспирисали једно друго, као и да је одличан редитељкин одабир глумаца који припадају различитим генерацијама – једна млада глумица и искусан уметник.

Какоњију је ово друга улога у Српском позоришту. Дошао је из Суботице, тако да је двојезичност и њему блиска, пошто и глуми на оба језика. Од ране

младости је, каже, желео да буде глумац. На њега је велики утицај имао Раде Шербеџија, чија је предавања посећивао на Академији у Новом Саду, иако је био у мађарској класи, заједно са Миланом Русом. Каже да је током проба пролазио кроз фазе истраживања. „Башта пепео‘ и ‘Пешчаник‘ су биле основе за нашу представу и полако смо је стварали, градили, као једну скулптуру. Уживао сам на пробама, било је интересантно. Генерацијски јаз између Алисе и мене сам у почетку осећао, али је полако ишчезавао током грађења представе“, рекао је Какоњи за наш лист.

Поновно приказивање ове представе у Будимпешти очекује се у септембру, а уметници се надају да ће добити позиве за гостовања на фестивалима у Србији.

Техничко уређење титла потписује Миклош Барна Липковски, асистент режије је Катарина Павловић Бачи, а сценограф Тибор Прагаи.

К. П.

МАЛА, АЛИ ФУНКЦИОНАЛНА ПОРОДИЦА

„Изузетно сам срећна и почастована овом сарадњом са Српским позориштем и захвална сам на бескрајном поверењу и поштовању, на које сам наишла. Ово позориште ми делује као мала, али функционална породица, у којој је све посвећено позоришној уметности и публици. Осећај који, нажалост, често недостаје професионалној позоришној сцени у Србији. Узбуђена сам што сам постала мали део богате будимпештанске позоришне сцене и што имам прилику да јој представим једног од најзначајнијих писаца на српском језику, у сарадњи са двоје изузетних глумаца“, изјавила је за наш лист редитељка представе Марија Барна Липковски.

СУСРЕТИ

Таборовање у Харкању

Веронаучни камп за српску децу из Румуније

Уз благослов епископа будимског и администратора темишварског Лукијана, у познатом бањском градићу Харкању је одржан 24. Веронаучни камп Епархије темишварске, на коме су учесници углавном били ученици темишварске Српске гимназије „Доситеј Обрадовић“.

Захваљујући организацији и материјалној подршци Српске православне епархије темишварске, српска деца из Румуније, пре свега ученици темишварске Српске гимназије „Доситеј Обрадовић“ – њих четрдесетак – имали су прилику да се духовно уздигну, продубе своје знање, везано за Свету Евхаристију, иконописање и Цркву уопште. А све то захваљујући својим пратиоцима, протојереју Далибору Миленковићу, парохиу сегединском, архијерејском намеснику сегединском, који је био домаћин драгој Браћи и Сестрама из Румуније, протојереју Дини Чокочу, архијерејском намеснику арадском, вероучитељу Лазару Станковићу, као и учитељицама и професоркама: Дани Петков, Златиборки Чокоч, Алини Оливери Раки и Ивани Радовановић.

Српска деца из Румуније свакодневно су одлазила у Шиклош, у храм посвећен Светом великомученику Димитрију, где су сваком приликом молитвено, активно, учествовала на богослужењима. Осим тога, у Харкању, у једном од угоститељских објеката, полазници Веронаучног кампа

имали су креативне и интерактивне радионице. Посебно задовољство су нашли у иконописању.

Деца су имала и неколико излета. Захваљујући вешто конципираном програму, пружила им се прилика да обиђу бројне културно-историјске и верске знаменитости Шиклоша и Мохача, где су могли да погледају српске православне храмове, тврђаву у Шиклошу, Етнографски музеј и такозвану суву воденицу у Мохачу.

По напуштању Харкања, на путу ка Будимшети, 22. јуна, стали су и у манастир Грабовац, где им се указала могућност да се диве макетама најзначајнијих српских манастира, упознају са монашким и манастирским животом у јединственом музеју, који се налази у древном средишту и стетишту Срба у Мађарској.

Полазници Веронаучног кампа из Румуније били су одушевљени боравком у Харкању. Ту су, поред учења и духовног стасавања, имали прилику и да се друже и забаве са учесницима Народописног кампа, ученицима сегединске Српске основне школе, подружнице будимпештанског Српског образовног центра „Никола Тесла“.

Овај табор је у истом термину и на истој локацији организовала Сегединска српска народносна самоуправа.

Многи програми су зато протекли заједнички. Атмосфера је била заиста пријатна и доминирало је дружење српске деце из Румуније и Мађарске. Наравно, поред учења, бројних пропратних програма, купања у базену, фудбал и стони тенис, такође, су били заступљени на Веронаучном кампу у Харкању.

Полазнице Веронаучног кампа је 23. јуна, у храму Светог великомученика Георгија, примио епископ будимски и администратор темишварски Лукијан, који је том приликом

представљају богослужења, молитве Богу. Ми, иначе, на Веронаучни камп у Румунији одлазимо у манастир Шенђурац (манастир Св. Ђурађ). И тамо је лепо, али морам признати да је и овде у Мађарској много лепо!”

И Драгану Јацину Веронаучни камп у Харкању остаће незабораван. „Било је заиста лепо у цркви молити се Богу, служити у олтару. Имали смо прилику да сликамо иконе, играмо фудбал, купамо се, дружимо. Стекао сам нове пријатеље из Сегедина и Румуније.”

Дружење српске деце из Румуније и Мађарске остаће дуго у памћењу полазника Веронаучног кампа из Румуније, али и Народописног табора

благословио све учеснике табора и говорио им о основама православне вере и значају живота у Цркви.

Духовним образовањем и боравком у Харкању били су одушевљени и Снежана Мишков, Тања Петров и Драган Јацин, деца из Румуније, учесници Веронаучног кампа, који су похвално говорили о данима проведеним у Мађарској.

„Веома ми се допало овде у Харкању, у Мађарској. Поготово када смо правили вез и сликали иконе. Осим тога, дружење и купање су били незаборавни. Наравно, учили смо и многе нове ствари”, биле су речи Тање Петров.

Снежана Мишков је посебно истакла важност одлазака у цркву. „Шиклошка црква је веома лепа. Посебно лепоту за мене

из Мађарске. Нема сумње да је захваљујући овој верској, духовној манифестацији продубљена национална, светосавска духовна свест кампера.

П. М.

Иконописачка радионица у Будимпешти

УМЕТНОСТ

Креативна енергија усмерена ка традицији

У порти и парохијском дому српског храма Светог Георгија у Будимпешти, одржана је трећа Иконописачка радионица под стручним руководством Весне Станисављевић, уметнице и педагога из Београда.

Креативном дружењу које не губи своју популарност, придружило се петнаест полазника, а многи од њих су на Иконописачкој радионици били присутни већ трећи пут. Било је и Срба и Мађара, који су се заинтересовали за овај вид уметности.

Од Весне Станисављевић сазнајемо да они углавном сликају светитеље везане за теме које су им познате, Светог Саву, због школства, или Ђирила и Методија, због писмености.

Срби пре свега бирају своје слав-

ске иконе, или ликове светитеља девојачких слава. На липовим позлаћеним даскама, по византијском канону, користи се јајчано везиво са пигментима. Како истиче Весна Станисављевић, најпре се учи припрема за злато и позлаћивање даске, а затим начин сликања подсликавањем и вештина сликања лица и руку, по византијском канону.

„Полазници предано и стрпљиво осликавају попрсја светаца, праве кућне иконе, али и компликованије слике. Своје иконе носе кући. У одно-

су на прву годину види се велики напредак, сваке године су све бољи и бољи. Сада већ знају како треба да раде, а углавном ме питају за савет како да помешају боје, да би добили одређену нијансу. Стари полазници већ имају довољно искуства да могу да посаветују нове чланове”, рекла је Весна Станисављевић за наш лист.

Сарадња организатора са њом траје већ десет година. Најпре је радила са децом, а сада већ трећи пут са одраслима. Има полазника који су са њом почели да раде као деца, а сада су се и они придружили одраслима. Има и педагога из Српске школе, који уче вештине да би могли своје знање да пренесу деци.

Организатор ове радионице је Народносно удружење за очување традиције и културе из Ловре, на челу са Љубомиром Алексовом, у сарадњи

са Пештанском црквеном општином, оцем Зораном Остојићем и оцем Николом Почучом.

„Црква нам обезбеђује простор, а све друге трошкове сноси наше Удружење. Учесници плаћају само материјал који употребе и који купујемо у Србији. Петнаест је максимални број учесника, којима један инструктор може да се бави. Доста је напорно, треба се сконцентрисати и пазити да радови буду успешни, али се човек радећи иконописање душевно одмори. Ове године је екипа различита и по вери, и по националности, али сви раде иконописање са великим одушевљењем”, рекао је Љубомир Алексов за наш лист.

Како сазнајемо, изложба радова се очекује најесен, уз пригодан уметнички програм.

К. П.

21. јула 1718 – Закључен је Пожаревачки мир Турске, Аустрије и Млетачке Републике, након турског пораза у рату 1714-18. Турска је тиме препустила Аустрији северну Србију, јужно од Саве, Банат и део Срема.

21. јула 1884 – Рођен је биолог и физиолог Иван Ђаја, члан Српске академије наука и уметности, оснивач катедре за физиологију (1910). Париска Академија наука доделила му је 1946. награду за рад у области физиологије (Прих Монтјуон).

21. јула 1921 – У Делницама, у Хрватској, убијен је министар унутрашњих послова Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца Милорад Драшковић. Атентат је, у знак протеста због доношења Обзнане, закона којим је забрањен рад комунистичкој и другим левичарским партијама, извршио Алија Алијагић, припадник левичарске организације „Црвена правда”.

21. јула 1985 – Умро је Александар Вучо, једна од најзначајнијих личности југословенске књижевности 20. века. Песник, романописац и активни учесник надреалистичког покрета, сматра се и родоначелником модерне поезије за децу („Глухо доба”, „Позив на маштање”,

„Мастодонти”, „Ако се још једном сетим”).

21. јула 1985 – Умро је Зоран Радмиловић, један од највећих југословенских глумаца. Легенда за живота, упамћен је по низу бриљантних улога – краља Ибија, Радована III, Тригорина у „Галебу”, Лазе Костића у „Santa Maria della Salute”.

21. јула 2000 – Умро је композитор Станојло Рајичић, члан Српске академије наука и уметности и директор Музичкошког института САНУ (1958-63) (опере „Симонида”, „Карађорђе”, балет „Под земљом”, шест симфонија, циклуси песама).

21. јула 2008 – После 13 година скривања, у Београду је ухапшен бивши лидер босанских Срба и хашки оптуженик Радован Караџић, и изручен Трибуналу у Хагу.

21. јула 2017 – Преминуо је Предраг Гојковић Цуне популарни певач севдалинки, староградских, народних и забавних песама.

22. јула 1456 – Хришћанска војска под командом угарског војсковође Јаноша Хуњадија победила је турске снаге које су опколиле Београд. У српским народним песмама Хуњади, који је у току борби умро у Зе-

муну, помиње се као Сибињанин Јанко.

22. јула 1739 – Турска војска у бици код Гроцке победила је Аустријанце и приморала их да напусте Србију и Београд.

23. јула 1914 – Аустроугарска је упутила ултиматум Србији да спроведе истрагу поводом атентата на престолонаследника Франца Фердинанда 28. јуна у Сарајеву, захтевајући да у истрази учествују и аустроугарски полицајци. Србија је одбила захтев, сматрајући да је то задирање у суверенитет државе. Аустро-Угарска је 28. јула објавила рат Србији.

24. јула 1804 – Српска потера предвођена Миленком Стојковићем ухватила је и погубила на дунавском острву Ада Кале, београдске дахе је Аганлију, Кучук-Алију, Мулу Јусуфа и Мехмеда Фочића.

25. јула 1817 – По повратку у Србију убијен је вођа Првог српског устанка Ђорђе Петровић Карађорђе. Он је после слома устанка 1813. избегао у Аустрију, а затим у Русију. Са намером да настави борбу против Турака, 1816. године се придружио грчком покрету за ослобођење. Наредне године је стигао у Србију како би заједно са Милошем Обре-

ВРЕМЕПЛОВ

новићем договорио наредне акције за ослобођење Србије од Турака. Убијен је по Милошевој наредби током ноћи 26. јула 1817. године. Убиство је организовао Карађорђе кум Вујица Вулићевић, док је извршила био Новица Новаковић. Затим су препарирали Карађорђеву главу и послали је турском султани.

26. јула 1963 – У земљотресу у главном граду Македоније, Скопљу, погинуло је више од хиљаду људи, а град је разрушен.

Предраг Гојковић Цуне, популарни певач народних песама, преминуо је 21. јула 2017.

Пештански гимназијалци учествовали у пројекту „Измери ме“

Мармарис - светски бисер

Завршно путовање „Measure me up“ пројекта, у оквиру Erasmus+ програма одржавао се у Турској у периоду од 28. маја до 3. јуна 2023. године. Недеља, сунчано подне. Ђаци Српског образовног центра „Никола Тесла“ стоје испред школе на Тргу ружа и нервозно чекају на школски минибус да крену на пут који ће памтити до краја живота. Сликавши се испред школе и означивши почетак путовања, сели су у превоз и кренули ка „Франц Лист“ аеродрому. Након сат и по времена били смо изнад Турске. Кроз прозор авиона море је, препуно премалих бродова, изгледало невероватно. Уз „лептириће“ у стомаку, осетили смо да слећемо на писту аеродрома „Сабиха Гекчен“ у Истанбулу. Након одређеног времена у пратњи директорке др Јованке Ластиф, професорке математике Марине Ремели, професора географије Лазара Которчевића и Александре Тумбас успели смо да полетимо из Истанбула ка Даламану. У Даламан смо стигли веома касно. Мирис који се могао осетити подсетио нас је да смо стигли у јужније крајеве. Тим Шпаније, који је био сачињен од четири девојчице и једног дечака, чекао нас је у аутобусу. Од умора сви смо заспали. Пут од Даламана до Мармариса трајао је сат времена. Око један сат ујутро стигли смо у Мармарис.

Први дан, 29. мај, почео је доласком у школу која је била наш домаћин. Ученици школе су приредили мали културни програм, отплесавши неколико плесова у знак добродошлице. Момци и девојке су изгледали као принчеви и принцезе. Након плеса уследила је кратка пауза на којој су тимови могли да се упознају, а можда и сусретну са старим пријатељима. Уследили су презентације сваког тима. Тимови су били у обавези да припреме презентацију о себи, држави, граду и школи одакле долазе. Након представљања, почело је кратко дружење у школи. Имали смо прилику да присуствујемо мини концерту школске групе која је звучала изван-

редно. Ђаци, а и професори су заиграли. У поподневним часовима, уследио је обилазак града. Наши домаћини су нас спровели и показали знаменита места њиховог града. Одвели су нас до тврђаве која је историјска знаменитост Мармариса. Ода је замака претворене су у собице у којима су смештени различити значајни антиквитети. Имали смо могућност да видимо од минијатурних до изразито великих скулптура. Поред тога било је различитих предмета које су људи користили раније. У средишту мале позорнице.

После одређеног временског периода наставили смо нашу шетњу по граду. По читавом Мармарису могли смо видети разне скулптуре и споменике.

Јована Бандулаја, 10/ц

Оријентација у природи и једрење

Пуни елана и радозналости наставили смо своје путовање у сасвим новом, авантуристичком маниру и у уторак, 30. маја, када смо присуствовали игри оријентације и посетили авантуристички парк у близини марине у Мармарису. У јутарњим часовима, након доручка, запутили смо се у оближњи парк природе и добили прецизна упутства креатора игре. Суштина се крила у коришћењу адекватних алата за оријентисање у природи, али и сопственог смисла за исту. Подељени у групе састављене од учесника из различитих земаља, сви смо успешно завршили задатак. По поласку из парка, први пут смо се суочили са чари-

мата ондашњих тинејџера, који беспрекорно уживају и користе предности приморског живота. Следећа активност била је забавног карактера, дефиниција адреналинског скока. Опробали смо се у слободном паду са вештачке стене, високим љулашкама над морем, зип-лајну и мноштву осталих изазова. Но, план нам и у наставку дана није дозволио да предахнемо, и директно нас је повезивао са свакодневницом младих спортиста Мармариса. У поподневним часовима били смо у клубу једрења, са инструкторима и ученицима турске средње школе који су већ искусни у спорту. Дочекало нас је темељно предавање о бродским мерењима, факторима који омогућавају исто, и њиховој важности. Опробали смо се и у коришћењу справа и алата за мерење дубине воде с површине. Па, како је и природно, најупечатљивији момент догодио се у једрилицама на отвореном мору, када смо, испрва врло невешти, учили да једримо, и стапали се с невероватном лепотом и моћи воде и ветра. По завршетку едукативног, интерактивног дела, преостало је времена и за краткотрајно купање, које смо, не размисливши два пута, радо искористили.

У току вечери 30. маја већ смо стекли неколицину пријатеља, и с њима започели традицију одлажења у вечерње шетње и дружење.

Последњег дана маја месеца, у среду, учесници Еразмус размене ученика кренули су античким, светим путевима југа Турске, ка античком граду Ефесу и кући Богородице Марије Дјеве.

Успутна станица био је Талесов музеј математике у Мугли. Музеј је испуњен практичним доказима најпознатијих и најреволуционарнијих математичких теорема. Чак и онима који не поседују нарочито интересовање за ову природну науку, игре су биле интересантно искуство. Следеће стајалиште била је родна кућа Пре-

свете Богородице, чијим обиласком се обавља нека врста ходочашћа. Специфична енергија места одисала је миром и светлошћу, нарочито за присутне хришћанске вернике. По уласку у кућу и паљења свећа, приунили смо на најсветлији, најфасцинантнији део овог искуства, на писање жеља на различитим врстама подлога које су биле адекватне за исто, и качили их о узицу на зиду жеља. Личне, сентименталне и емотивне замисли пажљиво смо сачували за себе, и поделили их једино са каменом циглама светог зида.

Узевши свету воду која протиче кроз мноштво овдашњих чесми, наставили смо калдрмисаним путевима до Ефеса, велелепног споменика, оличења античког света, хеленске и хеленистичке културе. Богато културно и историјско добро две нас је оставило без даха, а љубитељи античке историје проживели су савршено интерактивно искуство усвајања нових, и представљања сопствених знања. Од водича смо дознали чињенице и легенде, допуњавали их и засигурно запамтили. Научили смо ритуале одласка у антички храм, чули приче о настанку самог града и бизарном племени жена, Амазонкама. Први пут изван уџбеника и хронологија видели смо три основна типа античке архитектуре, јонски, дорски и коринтски, и уживали у јединственим грађевинама, попут фонтане, храма, амфитеатра. Културолошко обогаћивање и количина пажње коју смо имали за испричане приче били су на висини задатка.

Последњи дан маја био је и кључ нашег неформалног зближавања, пријатељства које ћемо неговати колико год нам даљина то буде дозвољавала. Сличним укусом за музику, амбицијама у сфери каријере и карактерним особинама чврсто смо се повезали, и провели наредна три дана у топлој атмосфери.

Јана Шошић, 11/б

Позивница Meghívó

на храмовну славу Светог Архангела Гавријела у Калазу, која ће бити прослављена у среду 26. јула 2023. г.

10.00 часова – Св. литургија
16.00 часова – Вечерње и резање колача

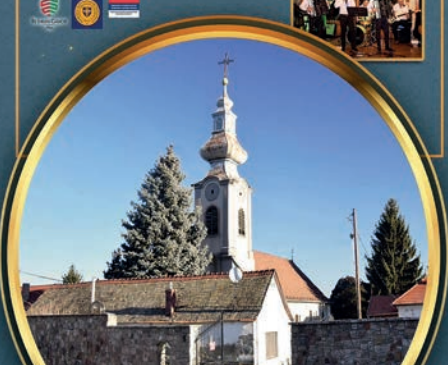
После вечерња и резања славог колача под шатором ће бити постављена заједничка трпеза уз музику оркестра "Село" из Ловре.

Дођите и увеличавајте нашу прославу!

а будакалзаси Szerb Ortodox Templom Gábrriel arkangyal védőszentjének ünnepén rendezendő hagyományos szerb búcsúra, 2023. július 26. (szerda)

10.00 órákor - ünnepi szent mise
16.00 órákor - Vacssemye, ünnepi kalács szentelése.

A Vacssemye és az ünnepi kalács szentelését követően a templom udvarán felállított sátor alatt megrendezendő közös vacsorára. Zenél a „Selo” zenekar.

ILLÉSNAPI SZERB BÚCSÚ ИЛИНДАНСКА ПРОСЛАВА

CSOBANKA
ЧОБАНАЦ

ПОЗИВНИЦА MEGHÍVÓ

ИЛИНДАНСКУ ПРОСЛАВУ
КОЈА ЋЕ СЕ ОДРЖАТИ У
НЕДЕЉУ 30. ЈУЛА 2023.
ГОДИНЕ У ЧОБАНАЦУ

ПРОСЛАВА ПОЧИЊЕ У
10.00 сати богослужењем на бунарчићу
12.00 рече у цркви
17.00 у Српској Цркви у Чобанци са вечерња уз
особане
18.00 сати у цркви појти почиње општенародно
весело са послужењем.

НАСТУПА КУД "РУЗМАРИН"
СВИРАЈУ: ЛАСЛО ТОРЬОШИ И ОРКЕСТАР "РУЗМАРИН ФOLK СТАРС"

СРПСКА ЦРКВЕНА ОПШТИНА У ЧОБАНАЦУ
СРПСКА НАРОДНОСНА САМОУПРАВА У ЧОБАНАЦУ

ILLÉSNAPI SZERB BÚCSÚRA
MELVET,
2023. JÚLIUS 30-ÁN VASÁRNP
TARTUNK MEG CSOBANKÁN

ПРОСЛАВА ПОЧИЊЕ У
10.00 órákor istentisztelet a Szent kútánál
12.00 órákor ebéd vendéglátás a szerb templom
udvarán
17.00 órá közötti „vacssemye” kántó sor a szerb
templom udvarán követően az alkalomszerűen
18.00 óráig a Rozmaring Szerb. Tánckörrel közös
követően néptáncoskövetés közös vacsorával.

ZENÉL: TORNYOSI LÁSZLÓ ÉS A
RUZMARIN FOLKSTARS

ÖRÖKOKELETI SZERB EGÝHÁZKÖZSÉG
CSOBANKÁN
SZERB NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT
CSOBANKÁN

HARIS DŽINOVIĆ

2023. OKTÓBER 7. 19h
HELYSZÍN: TÖKÖL-VÁROSI SPORTCSARNOK
VENDEG: PLANINA ORKESTAR MOHÁCS

ORKESTAR
TÖKÖL-MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
JEGY: HU
JEGY: 12.000 Ft

VÁROSI TABÁN

Храм Светиој великомученика Георгија у Будимпешти

РАСПОРЕД БОГОСЛУЖЕЊА ЗА ЈУЛ 2023.

22. 07. субота – Вечерње	18 ч.
23. 07. недеља – Света Литургија	10 ч.
29. 07. субота – Вечерње	18 ч.
30. 07. недеља – Света Литургија	10 ч.
01. 08. уторак – Вечерњеаког дана у	18 ч.

Јутрење се служи сваког дана у 8:00 ч.
Вечерње се служи суботом и уочи празника у 18:00 часова

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ
НА ТАЛАСИМА
ПРВОГ ПРОГРАМА
РАДИО БЕОГРАДА

СВАКОГ ПЕТКА ОД 21 ЧАС
У ЕМИСИЈИ
"ВЕЧЕРАС ЗАЈЕДНО"
АКТУЕЛНОСТИ ИЗ ЖИВОТА
СРПСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ
У МАЂАРСКОЈ

ИЛИНДАНСКО ВЕСЕЉЕ КОД БУНАРА

Срдечно Вас позивамо на освећење Илијиног бунара у VIII кварту у Будимпешти 5. августа од 17 часова.

Богослужење и културни програм ће бити одржани у дворишту Природњачког музеја уз српске специјалитете.

ПОСЛЕ КУЛТУРНОГ ПРОГРАМА СВИРА ОРКЕСТАР СЕЛО

Улаз слободан.
Адреса: Magyar Természettudományi Múzeum
1083 Budapest, Ludovika tér 2. (Bejárat a zöld vaskapunál.)
Организатор: Српска самоуправа у Јожефварошу

Ове седмице издвајамо следеће мултимедијалне садржаје:

Бранка Башић - Мара девојка три венца плела

Видовдан у Сентад্রেји

ФОТО АЛБУМ: Велики матурски састанак СХГ

Храмовна слава у Стоном Београду

Иконописачка радионица у Будимпешти

Аутор рубрике: Владимир Марковић

*Напомена: графички QR код можете скенирати било којом апликацијом са QR читачем (QR reader) или употребом сервиса Гугл сочиво (Google Lens)

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

СЕРБСКЕ

НАРОДНЕ НОВИНЕ.

www.snnovine.com

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ – Лист Срба у Мађарској ♦ Издавач: Српски медијски центар (ДОО-Кфт) ♦ За издавача: Радојка Фиљковић ♦ Главни и одговорни уредник: др Драган Јаковљевић ♦ Финансијер: Кабинет мађарског премијера (Miniszterelnökség) и Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. ♦ Фошорейоршер: Иван Јакшић ♦ Седиште редакције: Nagymező u. 49, 1065 Budapest ♦ Поштанска адреса: Szerb Országos Önkormányzat, Szerb Hetilap, Falk Miksa u. 3, 1055 Budapest ♦ Имејл уредништва: snnbudimpesta@gmail.com ♦ Web: www.snnovine.com ♦ Графички прелом листа: Тибор Фуксел ♦ За штампању: Szedéstiőr Vt.: Ференц Ибош ♦ Текстуралне прилоге и фотографије примамо искључиво у електронској форми. Уредништво задржава право лекторске обраде и скраћивања текстова у складу са расположивим новинским простором. ♦ СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ су 2013. године награђене угледним друштвеним признањем – ВЕЛИКОМ ПЛАКЕТОМ УДРУЖЕЊА КЊИЖЕВНИКА СРБИЈЕ, за објективно и правовремено информисање, неговање српског језика и ћирилице и јачање веза српске заједнице у Мађарској са матичном државом Србијом и Удружењем књижевника Србије. ♦ HU ISSN 2061-0238

Ко је била Света великомученица Недеља

Свету великомученицу Недељу празнујемо 7. јула по црквеном, односно 20. јула по грађанском календару. Живела је у време цара Диоклецијана, који је, сазнавши да су она и њени родитељи хришћани, наредио мучење и смрт целе породице.

дећи ово необично чудо, многи од незнабожаца повероваше у Господа Христа. Због тога их све посекоше. Али, без обзира на све то, Света Недеља се није хтела одрећи своје вере у Христа.

Тада нареди Аполоније да мученицу поново одведу у тамницу. Потом јој изрече смртну пресуду да буде посечена мачем. Хелати је онда узеше и изведоше ван града да је погубе. Света Недеља их замоли за дозволу да се помоли Богу, што јој и дозволише. Онда она клекну, уздиже

руке к небу и помоли се Богу. Свршивши молитву, она предаде душу своју Богу пре него се мач спусти на њену главу.

А када војници, пришавши к њој да изврше над њом смртну казну, видеше да је већ умрла, зачудише се. У том зачуше божански глас с неба: „Идите, браћо, и причајте свима о великим делима Божјим“. Војници се после тога вратише, славећи Бога.

Света Недеља пострадала је 289. године, у Никомидији.

Д. А.

У време безбожних царева Диоклецијана и његовог зета Максимилијана у Анадолији су живели Доротеј и Јевсевија. Они су били побожни хришћани, врло богати, али без деце. Ипак, са вером и надом молили су се Богу да им подари дете, обећаваши да ће га посветити Њему. Бог је услишио њихову молитву и једне недеље роди им се женско дете. Девојчицу крстише и дадоше јој име по дану њеног рођења – Недеља.

Родитељи су васпитавали Недељу у хришћанском учењу и врлинама. Као одрасла девојка, лепа телом и душом, одбијала је многе просце, говорећи да је она себе обручила Христу Господу. Један од тих одбијених просаца оптужи Недељу и њене родитеље цару Диоклецијану као хришћане. Цар нареди мучење Недељиних родитеља, па они у мукама за Христа скончаше.

Свету Недељу посла Диоклецијан Максимилијану на суд. Видевши да је светитељка непоколебљива у Христовој вери, Максимилијан нареди да је дуго и без милости туку воловским

жилама. Али, света мученица, са вером у Христа, издржа и те муке.

После тога послаше је управитељу Витиније Илариону. Овај је саслуша и нареди да је уведу у идолски храм. У њему се Света Недеља помоли Богу, па настаде силан земљотрес од кога сви идоли у храму попадаше и поразбијаше се у прах. Затим сину муња и сагоре лице управитељу Илариону, те он паде са свога престола и издахну.

После Иларионове погибије за управитеља области дође Аполоније. Он удари Свету Недељу на зверске муке, па је баци у тамницу. Тамо јој се јави Христос Господ, исцели је и рече јој: „Не бој се мука, Недељо, моја благодат је с тобом“.

Управитељ Аполоније поново изведе Свету Недељу на суд и муке, па донесе пресуду да она буде спаљена у огњу. Слуге спремише огромну ватру и бацише мученицу усред ватре. Али, она се тада дуго молила Богу, па се из ведрога летњег неба спустио облак и угасио ову ватру. Ни разне друге муке нису јој могле ништа. Ви-